ESPERANTO
E
LA DUA LINGVO POR ĈIU-SED POR ĈIUJ LA SAMA

GISTO,SEP,2005.

Vaske, G.Otto.
Str. Esperanto, 880
957660-000 Kaiurbo-RS
ttt-kongrua skribo.

LA LASTA VIRINO

Dum la 40ª BKE mi akiris tri legolibrojn. Jxus mi finlegis tiun lau la supra titolo, verkita de Manuel Cofinjo. La enhavo ne tre interesis min. Gxi traktas pri la enkonduko de komunismo en Kubon, kun krimoj kaj perfido. Dum eklegi mi peskau flankenmetis la libron, pro la nekutima Esperanto uzata. Gramatike ne chiuj erara sed per vortkunmetoj kaj signifoj iom kuriozaj. Ekzemple: parolanto, por diri “la situacio estas la jena” la autoro simple igas diri “aferas”. – “Men kaj men” = malpli kaj malpli – “Gxis vanui” = gxis malaperi, disfumigxi – “Ne tielu!” = ne faru tiel! - “Distega” = tre malproksima – “Kralo” = chirkaubarita korto, por teni brutojn – “Ja plejas” = estas troige – “Iri ien tien” – erari, vagadi – “Heninde” = Dirmaniero por referi al io sxoke absurda, kontraua al normalaj kutimoj - Komence la strangaj vortoj iom gxenas la leganton, poste oni lernas ties signifojn. Cetere, en la fino troveblas tabelo de klarigoj.

SUPOZO

Supozeblas ke Gisto-legantoj provas kompreni la enhavon de chi tiuj tekstoj, minimume por teni sian Esperanto-scion aktuala. Aliflanke mi iom dubas, chu oni tralegas la tutan Gisto char nur malofte iu reagas al peto, ke oni opiniu, ke oni kontribuu per eta teksto/anekdoto. Chu mi rajtas supozi, ke la plimulto abomenas legi miajn sensalajn tekstojn? Dauras la defio: ensendu do pli spicitajn notojn, estu ne avaraj, rakontu al niaj kompanoj bone elpensitajn “estoriojn” legitajn/auditajn dum la monato.

AKVO

El internacia kunsido ril. al akvo, en Porto Alegre, fine de 2004: Lau ONU, en la jaro 2050 la minimuna kvanto de akvo necesa por persono/tago estos 50 litroj sed jam hodiau, en 40 landoj restas nur 8 litroj en la tago, por persono kaj ne suficha por produkti nutrajxojn. Chiujare pli malekvilibras homaro kaj akvobezono. Lau la “ONG” Uniaguas, chiuj 1000 litroj konsumitaj estigas 10 mil litrojn da poluita akvo. La tutmonda logxantaro konsumas 8%, agrikulturo 70% kaj industrio 22%. Nialande 70% de la akvo estas en Amazonio sed tie vivas nur 7% de la brazilanoj. Nordoriento brazila ricevas nur 3% de nialanda akvo. Grava rekomendo: sxpari akvon sed CHEFE, ne polui!

TEKO

Granda nombro da gesamideanoj alkrochas sin al la vorto paperujo, por difini la ujon en kiu oni konservas dokumentojn. Mi preferas la nomon TEKO, kvankam la radiko ne trovigxas en vortaro. Paperujo pli taugas por difini ejon/ujon kie oni stokas papero(j)n. Cetere la vorto teko estas vaste uzata en pluraj naciaj lingvoj por difini konservejon de objektoj/ajxoj samspecaj. En tekstoj rilataj al abelbredado ekz., troveblas la kunmetajxo spermoteko, kie la regxino konservas la spermojn ricevitajn de pluraj masklaj abeloj, por fekundi la milarojn da ovoj demetataj dum sia vivo kaj teni la svarmon multnombra (chirkau 40.000).

INA VENENO.

Kiom da viroj estas necesaj por remeti novan higienan paperrulon sur la gxustan lokon? Neniu scias, char tio neniam okazis. – Kial edzinoj estas pli dikaj ol fraulinoj? – Knabinoj enrigardas fridujon kaj enlitigxas; edzinoj alrigardas tion kion ili havas en sia lito kaj atakas la fridujon – Kial ege malfacilas trovi virojn belajn, amemajn, karesemajn? – Tial ke la plimulto havas amaton (!)– Viro demandis Dion: kial vi kreis la virinon tiel bela? – Por ke vi amu sxin. – Sed, kial vi kreis sxin tiel stulta – Por ke sxi estu kapabla ami vin. – Kion diris Dio post kiam Li kreis la viron? Mi devas esti kapabla fari ion pli bonan. – Kion Dio diris post kiam li kreis la virinon? – Praktikado lertigas gxis perfekteco. – Kio similas inter viro kaj spermo? Ambau havas sxancon unu inter milionoj iam farigxi vere humana estulo.

SORTULO.

Brazila geedza paro turistas tra Europo. En itala grandurbo ili butikumas. Jam plensxargxitaj per pakoj kaj paketoj ili memoras pri speciala donaco por nepino kiu nepre ankorau devas esti achetita. Li decidis ke sxi atendu lin en la sama loko kie ili staras. Li diras, Iza atendu min dum kelkaj minutoj che la pakajxoj. Mi iros kaj revenos ene de pokaj minutoj. Li forrapidas al specifa butiko chirkau 100m for, achetas la donacon kaj, meze de sxvarmo da homoj ekiras renkonte al sia edzino. Tuj poste li sentas ke la revenvojo estas ne la gxusta. Li retroiras kaj rekomencas la reiron sed baldau li konstatas ke li ne plene certas chu li iras la irendan vojon. (Same kiel perdigxi en arbaro! Ene de arbaro restas la solvo sur arboj tranchi signojn, rompi branchetojn, por eviti ripeti la saman irvojon!) Nia turisto decidas peti helpon. Li alparolas grizulon: “kara sinjoro, mi vizitas chi urbon la unuan fojon kaj konstatas ke mi perdis mian edzinon, lasitan ie che stratangulo. Kio fareblas en tia kazo?” – La grizulo, per mieno tre serioza alrigardas nian samideanon kaj, plena de eksplicita surprizo diras: jen mi staras antau la plej granda sortulo en la mondo!...de pli ol dudek jaroj mi provas perdi la mian...sensukcese. – Oni bildigu al si, kiom kolere staris Iza kaj pensis pri la edzo, dum unu horo sola meze de amaso da nekonatuloj: li eble trovis amikon, konsentis trinki glason da biero, iomete ebriigxis kaj forgesis pri mi!!

DRONINTOJ

Post kiam la “ne sinkigebla” tute nova kaj luksa sxipego Titanik kunpusxigxis kun glacia roko apud la insulo Terra Nova kaj sinkis, kelkaj dronintoj aflikte kaj urgxe nagxis for el inter la flosantaj restajxoj, por akiri distancon (diston?) de la plej dangxera kirlonta akvo.

- “Chu ni situas tre malproksime de la plej proksima bordo?” demandis iu kuragxulo.
- “Chirkau 3000m” venis respondo de la radiotelegrafisto same dronintо. La kunnagxanto en la nigra nokto sentis iomete da espero kaj nur volis konfirmon, en kiu direkto gxi situas?
- “Malsupre...idioto!”

HIERARKIA PREMO.

- “Mi vetas ke plachus al vi vidi min morta, nur por gxui la plezuron krachi sur mian cherkon” diris la vanta prezidanto de granda kultura asocio.
- Ne... neniel! Mi abomenas stari en longa vico.

CHO-RO-I.

Signalo pura kaj belega. Geparolistoj havas klaran akutan vochon. Provu! Nepre leteru !!